

Poština
pavšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
Ista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMIST

Glasilo „Združenja slovenskih avtonomistov“.

Izhaja vsako soboto.

Celoletna na-
ročnina 50.— D
mesečna 5.— „
Inozemstvo
celoletno 100.
Posamezne
številke se ra-
čunijo po D 1 25
Inserati
se računajo:
pol str. 560 D,
manjši soraz-
merno. — Pri
malih oglasih
beseda 50 p.

Kaj hočemo?

Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega sloven-
skega ljudstva!

Gospodarsko zborovanje v Zagrebu.

Koncem preteklega tedna so zborovali v Zagrebu zastopniki vseh gospodarskih organizacij v naši državi. Najodličnejši zastopniki našega gospodarstva so se posvetovali o tem, kako bi se dalo odpomoči neštevilnim nedostatom naše javne uprave in odpraviti nebrojne napake, ki ovirajo vsak uspešen razvoj našega gospodarstva.

Po dolgih posvetovanjih so sklenili lepo vrsto resolucij, ki so v resnici en sam dolg zapisnik vladnih belgrajskih napak. Kdor ni prej verjel ali pa ni hotel in mogel verjeti, da je belgrajska državna uprava popolnoma nesposobna za vodstvo takó zapletenih poslov, kakor je gospodarsko življenje cele države, temu svetujemo, naj si prebere zapisnik zagrebskega zborovanja in naj si natančno ogleda sprejete resolucije. Zlasti bi svetovali to berilo tistim slovenskim „inteligentom“, ki nam po raznih „velikih“ listih vedno nekaj pojejo o „osvobojevanju“, v svoji „nacionalni“ omejenosti pa ne uvidijo, da je „nacionalna“ svoboda brez gospodarskega procvita mrtva stvar. Mogoče bodo prazni želodci in prazne blagajne in brezposelnost tudi tem figuram enkrat odprle pamet.

Glavne pritožbe, ki jih je izrekel zagrebski gospodarski kongres, se pečajo z nedostaki pri prometu, z

neurejenim denarnim gospodarstvom in z neverjetno davčno prakso. Kar je v tem oziru razkrilo zagrebsko zborovanje, to res presega vse meje. Mnogo takih zadev smo omenili tekom časa tudi mi v „Avtonomistu“, ampak mi smo podajali svojim bralcem le posamezne rožice. Zagrebski kongres pa je poklonil vladi kar cel šopek, „tako cveteč in tako duhteč“, da ga je lahko vesela vlada in ž njo vred vsa javnost, ne samo belgrajska, ampak tudi evropska in svetovna.

Zagrebski zborovalci so kot „lojalni patrioti“ šop tega duhtečega cvetja poklonili vladi. Prav. Mislimo pa, da se gospodje silno motijo, če pričakujejo kakšne pomoči od vlade. Naša iskrena želja bi bila sicer, da bi se motili mi, mislimo pa, da se bodo zmotili naši gospodarski krogi, če pričakujejo svojo rešitev iz Beograda. Naše mnenje prejkoslej je, da si moramo pomagati sami, in sicer tako, da delamo z vso vmeno na to, da postane naša država čimprej federativna republika. Dokler ne bo na hrvaškem odločeval v gospodarskih in denarnih zadevah Hrvat, v Sloveniji pa Slovenec, tako dolgo nam ni treba pričakovati drugega, kakor da nas bodo oni tam doli še bolj pritisakli in mozgali kakor nas že.

Delavska vlada na Angleškem.

Vodstvo angleške države, ki je največja in najuplivnejša na svetu — poleg „Združenih držav severne Amerike“ — je prevzela „Delavska stranka“. Ta stranka je po bistvu svojega programa socijalistična. Nastala je iz velikih in trdnih delavskih strokovnih in združno-gospodarskih organizacij, ki so nosilke te politične stranke. Angleški tip socijalizma se od nekdanj precej razlikuje od nemškega ali francoskega ali ruskega tipa. Ta stranka je predvsem za socijalne reforme doma in nazven za mir med narodi. Z velikim povdarkom pravi, da je stranka vseh

delavnih ljudi, to je ročnih in duševnih delavcev. Njen cilj pa je zlasti, vreči **brezdelno rento**, to je kapital, ki ne dela, pa vendarle živi na stroške drugih. Njen program pravi, da je cilj stranke »zagotoviti producentu — ročnemu in duševnemu delavcu — polni delež njegove obrtne pridnosti in kolikor le mogoče pravične razdelitve produktov, na temelju skupne lastnine produkcijskih sredstev, kakor tudi najboljšo izpeljivo sistem ljudske uprave vsakega pridobitnega dela in vsake stroke« (S. Webb, The new Constitution of the Labour Party). Leta 1918. si je

ta stranka izdelala obširen program za svojo praktično politiko. V tem pogledu pravi, »da po vojni ne zadošča, da se rekonstruira eno ali drugo ministrstvo, eden ali drugi del socialnega mehanizma, temveč, da je potrebno prenoviti vso družbo«. V tem pogledu je postavila sledeča štiri socialna načela: »1. Splošna izvedba ljudskega eksistenčnega minimuma. 2. Demokratična kontrola industrije. 3. Popolna preuredba državnih financ. 4. Zagotovitev preostanka produkcije za namene splošnosti.«

Ta stranka stoji torej danes na čelu velike angleške države. Prišla je na krmilo ob tihem odobravanju ostalih dveh meščanskih strank. To pa predvsem iz razlogov zunanje politike. Angleži so namreč spoznali, da so se leta 1919. na mirovni konferenci zmotili, ko so sledili Francozom, ne pa Wilsonu, ki je proglasil načelo samoodločbe narodov in zlasti tudi osamosvojitve malih, potlačanih ljudstev. Angleška velika baraka bo torej krenila na nova pota. Predvsem se bo poravnala s svojimi lastnimi narodi, zlasti z Indijo. Doma bo izvedla davek na **brezdelne rente**, s čimer bo znižala angleški državni dolg od približno 750 milijonov funtov na približno 315 milijonov. Tako bodo davki manjši, a industrija ter obrt bosta zato znova vzcveteli. Ljudje bodo dobili delo in jelo. V zunanji politiki ima nova vlada — kolikor smo mi poučeni — sledeče naloge:

Prvič bo Angleška priznala rusko sovjetsko vlado ter obnovila z njo diplomatske zveze. To bo imelo za posledico, da bo trgovina med obema državama zopet oživela, a v krogu evropskih narodov **bo zopet nastopal veliki ruski narod**, kar bo za nas, zapadne Slovence velikega pomena.

Drugič bo preuredila »Zvezo narodov« tako, da bodo v njen krog sprejeti tudi Rusi in Nemci. »Zveza narodov« bo na ta način postala tako močna, da bo lahko preprečila vsak oborožen konflikt med državami.

Tretjič bo razvozljala tako ali pa tako ruski problem, da bo mogla Nemčija zopet gospodarsko delati in dihati.

Četrtrič bo skušala reparacijsko vprašanje spraviti v pravi tir in v določene pravične meje.

In tako dalje.

V tej verigi pride na vrsto tudi ureditev Srednje Evrope in Balkana. Angleži nočejo več, da bi se mali narodi zatirali in plenili od raznih »osvoboditeljev«, a zlasti nočejo novega militarizma, ko so komaj premagali nemškega. Centralizem je povsod na svetu in v vsakem primeru nasilje. Nasilje pa potrebuje gmotne, ne pa duševne opore. Ta gmotna opora pa je — bajonet, torej militarizem. Mi ga nočemo več, nočemo novih vojsk, nočemo starega nacionalističnega imperijalizma. Hočemo mir in bratoljubje med vsemi narodi. Tako smo si z Angleži edini.

Kaj pa hočemo? Hočemo **miroljubno južno-slovensko državno unijo** med Srbi, Hrvati in Slovenci in po možnosti tudi z Bolgari. Makdonald in Henderson, oba današnja angleška ministra, sta rekla, da to je pametno, da to je človečanska misel. Ali veste vi takozvani »jugoslovanski nacionalisti«, kako je to dobro, socialno in veliko? In ali veste vi »parlamentarni taktičarji«, kako majhno in neplodno je vaše sedanje delo? Ali vsi skupaj ne veste, da je to **velik, nov socialni pokret**, ki hoče, kar hočemo mi, že od početka? Ta pokret **nove, povsem nove** socialne človečanske misli, avtonomije, republikanizma, je tu, je v duši našega slovenskega kmečko-delavskega naroda. Mi gremo vsopredno z veliko in resnično zapadno demokracijo, ki je v svojem bistvu tudi socialno človečanska. Mi smo idejni potomci velikega francoskega, a ob izbruhu vojne zavratno ubitega socijalista Jauresa. Vsega tega nasilna in batinaška belgrajska vlada ne vé. Ona pozna zgolj bajonete. Toda ideje so vedno bile, so in bodo nad gmotnim nasiljem. Današnji vlastodržci o tem nimajo pojma. Zato bodo podlegli!

Pozdravljamo novi angleški socialni pokret. Z njim smo enih misli, proč z nedemokratsko vladavino, proč s centralizmom — za svobodo in blagostan vseh, ki delajo, bodisi z roko ali z umom.

LISTEK.

35

Kmečki punt.

Hrvaško napisal Avgust Senoa.

„Pij in nadaljuj,“ je zaklical Gubec in široko odprl oči.

„Tedad,“ je nadaljeval Andrej, ko se je okrepil in zamlaskal, „je vsa četa s Tahom vred krenila na pot proti Zagrebu. Bili so že skoro pod menoj. Stisnil sem glavo med rogovile in zatulil: „Gjuro Mogaič, Jana te kliče!“ Tedaj se je iz čete čul žalosten glas: „Jana, moja Jana!“ in eden izmed pešcev se je zgrudil na tla.

„Ha,“ je udaril Gubec s pestjo po mizi, „to je Gjuro, moj Gjuro!“

„Ne vem, kdo je bil,“ je odvrnil Andrej, „videl sem pa, kako so ga pobrali in naložili na konja. Dva, trije so proti meni ustrelili. Krogelj nisem čutil, čul sem samo, kako so strelili med bregovi odmevali. Četa je šla dalje in vse je bilo mirno. Tedaj sem krenil v vas, kjer mi je povedal Filipič, da je v gradu kakih šestdeset oborožencev in precej topov. In potem — sem prišel sem. Ali je to tvoje maščevanje, Gubec?“

„Ali si čul, boter Ilija,“ je zakričal Gubec in stisnil pesti na mizi, „to je bil Gjuro, moj Gjuro. Razbojniki so ga odpeljali kakor ščene.

In krvnik Tahi je rekel, da ga ni v gradu; plemenitnik je to rekel, plemič se je zlagal!“ Ilija Gregorič odvrne mirno:

„Ne jezi se, boter Ilija. Sedaj vsaj vemo, kako je in kaj je treba narediti.“

„Da,“ je odgovoril Ilija resno, „bodi v božjem imenu. Andrej, reci Ivanu Sabovu, naj pride jutri k meni v Stubico. Ti Ilija poznaš svoje ljudi; stopi v Zaprešič, Stupnik, Stenjevec, Trgovino, jaz bom opravil tukaj za goro, ti Andrej na boš še v Mokrice in rekel gospodu Stjepanu, da bo čez osem dni polna luna, ob ščipu pa se bo vzdignilo vse.“

Tako je uravnal Gubec; Ilija in Andrej sta mu pritrdila, botra Kata pa je peljala Gubca na seno in mu želela lahko noč.

Osem dni je minilo. Tahi je pač že na Madžarskem. Pokrajina je mirna, nikjer se kmetje ne protivijo in ne upirajo. Vse dela kakor po navadi, vse molči kakor da je nemo. „Psi so se naenkrat izprevrgli v backel!“ se zasmije v šali Peter Bošnjak Petru Petričeviću, kastelanu na Susjedu.

Prišla je noč, prišel na nebo tudi ščip. Vas pod Susjedom je bila kakor mrtva, vse je spalo. Tudi na gradu je vse zaspalo — razen stražarja in gospe Helene. Tahova žena je sedela v mali, z modrimi tapetami obiti sobi za veliko mizo. Na stolu je svetilka, čije slaba luč je podrhta-

vala v somračni sobi in čudno poigravala na starinski sliki Dore Arlandove.

Ometa v dolgo belo haljo, pokrita s široko čepico je sedela bleda gospa Helena in opirala svojo glavo na lakot. Črne oči so ji blodile po spretno slikani knjigi, ki je ležala pred njo. V nočni tišini je molila večerno molitev. Naenkrat je počil top. Gospa se je zdrznila, prebledela in skočila po koncu. Tedaj je počil drugi, tretji. V vaški cerkvi sv. Martina je zaklenkal zvonec, Helena je začela trepetati, naenkrat se je začul krik in žvenket. Prestrašena gospa je pohitela k oknu in ga naglo odprla.

„Joj!“ je zavreščala. Mesec je obsijaval strašno sliko. Vse breg pod Susjedom je bil posut s kopji, kosami in puškami. V temni noči so se razlegali klici in kriki. V tem prihiti v njeno sobo napol oblečen sin Gavro.

„Matil!“ zakriči obupano, „izgubljeni smo. Kmetje so napadli grad.“

„Naj napadejo!“ je zakričala gospa Helena besno in oči so ji zažarele, „branili se bomo.“

„Zaman,“ odvrne mladenič, „že sekajo s sekirami grajska vrata in plezajo po lestvah na zid.“

„S topovi nad psel!“ je zakričala Helena.

„Zaman. Saj Peter strelja in Petričević mu pomaga. Kroglja prevrže deset ljudi, sto novih pa vstane.“

Ostreje je zaklenkal zvonček, močnejše zakričala množica; zdaj se čujejo puške, zdaj to-

Mirovni cilj Delavske stranke.

Za dunajski list „Neue Freie Presse“ je napisal pod omenjenim naslovom sedanji angleški finančni minister in eden izmed najodličnejših voditeljev Delavske stranke Philip Snowden velenim članek, ki na kratak in vendar na silno določen način pojasnjuje bodočo politiko Delavske stranke na Angleškem.

Članek se glasi:

„Cilji angleške Delavske stranke (British Labour Party) so mednarodni. S tem pa se ni rečeno, da Delavska stranka ni tudi narodna stranka. Ravno ker je narodna, je tudi mednarodna. Ona se zaveda dejstva, da so danes pogoji narodnega obstoja vsake dežele v visoki meri odvisni od mednarodne trgovine in od mednarodnih financ in od mednarodnih političnih razmer, ki globoko posegajo v življenje. En narod je odvisen od drugega in vsaka država se dviga z bogastvom svojih sosedov vred ali pa sama trpi vsled revščine svojih sosedov. Ni je države na svetu, katere obstoj in blagostanje bi tako zelo bilo odvisno od sosedov kakor je Anglija. Mi moramo rediti prebivalstvo, ki je številčno znatno višje kakor ga more prerediti domača zemlja. Razvita trgovina z vnanjim svetom je torej za prebivalstvo Anglije glavni življenjski pogoj. Mi želimo, da procvitajo tudi sosedne dežele, sicer ne morejo kupovati izdelkov naše industrije s prebitki svoje produkcije.

Utegnil bi kdo reči, da je tako mišljenje za Delavsko stranko preveč materialistično za utemeljevanje njene mednarodnosti. Je pa tudi še več drugih vzrokov, ki nas silijo, da smo mednarodni. Tak vzrok je n. pr. vojska. Vojska z vsemi svojimi strahotami je za angleško demokracijo nekaj groznega. Mi obžalujemo vsako izgubljeno življenje in vse trpljenje, ki je posledica vojske in zato smo proti zapravljanju premoženja, ki ga povzroča vedno novo oboroževanje. Ta denar naj bi se porabil za izboljšanje življenjskih razmer ljudstva.

Delavska stranka popolnoma dobro razume, da je treba za reševanje mednarodnih težav tudi mednarodnega sodelovanja. Zato tudi poskuša ostati z vsemi državami v prijateljskih zvezah. Prijazno razmerje do vseh pa pomeni, da „posebnih“ prijateljev in „posebnih“ zvez ne sme več biti. Take „posebne“ zveze (n. pr. razne „antante“ itd., op. ur.) samo druge izzivajo in jih silijo, da sklepajo nove zveze, o katerih pravijo, da so jih sklenili le v „svojo obrambo“. Vse take posebne zveze pa dajejo vedno dovolj povoda za napade in silijo ene in druge, da se pripravljajo na vojske. Zato je glavna točka mednarodne politike Delavske stranke ta, da poblija vse „posebne“ zveze, dogovore in pakte in sploh vso takozvano „po-

litiko ravnotežja.“ Zato pa na drugi strani podpira politiko Društva narodov.

Delavska stranka se sicer tega zaveda, da je Društvo narodov danes še nezadostno, vendar pa ga noče odpraviti, ampak hoče njegov ustroj izboljšati, dokler to društvo ne bo res mednarodno, ki bo obsegalo vse narode.

Delavska stranka se dalje zaveza za to, naj bo razmerje ene države do drugih držav javno in javna naj bo sploh vsa vnanja politika. Državi, ki zasleduje le cilje miru, in ki ni drugim narodom sovražna, se ni treba javnosti prav nič bati. Javna diplomacija bi uničila vse temne naklepe.

Naloga Delavske vlade na Angleškem bo varstvo angleških interesov. Ni pa nobenih „angleških“ interesov, ki jih ne bi bilo mogoče spraviti v sklad s pravičnimi interesi drugih držav. Ideal Delavske stranke je končna razorožitev na podlagi splošnega sporazuma. Ona seveda ni za to, da bi svojo deželo izpostavila brez obrambe napadom svojih sosedov, delala pa bo na to neumorno, da se oboroževanje z mednarodnimi pogodbami omeji. Ona bo z veseljem pozdravila dan, ko bodo v mednarodnih sporih odločevala razsodišča brez vojske.

To je cilj Delavske stranke. S tega stališča presoja Delavska stranka tudi vsa mednarodna vprašanja sedanosti. Odkar se je vojna končala, dela Delavska stranka za pomirjenje Evrope. Sedanje stanje v Evropi je posledica nesposobnosti „zveznih“ državnikov, ki v mirovnih pogodbah niso mogli ustvariti pogojev za trajen in pravičen mir. Oni so napravili ravno nasprotno: Gospodarsko skupaj spadajoče dele so raztrgali, ustanovili so celo vrsto malih držav, ki gospodarsko ne morejo živeti, dvignili so nacionalizem do nezaslužene višine in tako so ustvarili nova nasprotstva, nova sovraštva in nove zveze, ki jih je treba podpirati z vedno hujšim militarizmom. Oni torej niso odpravili vzrokov starih mednarodnih nesoglasij, ampak so jih še pomnožili. Zato pa stoji Delavska stranka na stališču, da je treba mirovne pogodbe temeljito izpremeniti, če hočemo imeti mir in gospodarsko blagostanje.

Delavska stranka pa ni tako otročja, da bi si domišljala, da se da napetosti med evropskimi državami takoj odpraviti in da je mogoče, „mirovne pogodbe takoj izpremeniti“. Toda v posameznih pogodbah se nahajajo posamezne točke, ki so vsem državam napravile že toliko škode, da je njihova revizija nujno potrebna. Najvažnejša taka točka je vprašanje vojne odškodnine. Za državniške „antante“ bo ostala večna sramota dejstvo, da tega vprašanja pet

let niso mogli rešiti, ampak so mirno gledali, kako Evropa propada. Angleška Delavska stranka je zato odločna nasprotnica zasedbe Porurja in je prejšnjo angleško vladno ostro napadala, ker je to zasedbo mirno gledala. Pravi vzrok, zakaj so Francozi Porurje zasedli, že zdavnaj ni nobena tajnost več. En del Francozov, ki pa ni večina francoskega naroda, hoče namreč Nemčijo politično in gospodarsko uničiti. Ta cilj pa Delavska stranka odločno pobija, ker hoče, da si vse države, zmagovalne ali pa premagane, čimprej zopet opomorejo. Zato pa je treba vprašanje vojne odškodnine sploh pravično rešiti.

Glede mednarodnih dolgov stoji Delavska stranka na stališču, da jih je treba črtati. Prej se delo v Evropi

ne bo dalo obnoviti. Škoda, ki jo je povzročila vojna, se bo dala mnogo lažje popraviti z vzajemno pomočjo kakor pa z brezumnimi zahtevami po vojni odškodnini. Anglija se je prepričala na svoji koži v zadnjih petih letih, da vojna odškodnina obema škoduje: tistemu, ki jo dobi, in tistemu ki jo mora plačevati.

Za nauke komunistov Delavska stranka nima nikakih simpatij in tudi ne za njihove metode. Ker pa smatra, da je vladna oblika privatna zadeva vsake države, bo priznala sovetško Rusijo, da tudi ta država vstopi zopet v mednarodno trgovino.

To so v glavnem smernice mednarodne politike Delavske stranke, ki želi predvsem obnoviti Evropo in mir med narodi in državami.

Angleška politika.

Dunajski list „Neue Freie Presse“ je objavil nedavno celo vrsto sestavkov, ki so jih za ta list napisali najodličnejši angleški možje. Med temi temi sestavki je zelo zanimiv članek z naslovom „Bodoča svetovna politika Anglije“, ki ga je napisal prof. dr. George P. Gooch.

Članek se glasi v slovenskem prevodu:

„Palmerston, ki je bil mogoče najboljši angleški minister vnanjih zadev, je nekoč dejal, da Anglija ne pozna ne večnih prijateljstev in tudi ne večnega sovraštva, ampak samo večne lastne interese. Ti lastni interesi nas danes silijo, da izpremenimo svojo politiko. Mi preživljamo prehodno dobo in to je vzrok, da govori danes Anglija nekam boječe in da njeni politični koraki niso povsem sigurni. Svet, ki to gleda, se seveda čudi, kako je eden izmed zmagovalcev v svetovni vojni ohromel, in mnogo je Angležev, ki se čutijo osramočene in ponižane, da igramo mi, ki bi morali igrati prvo vlogo, samo podrejeno vlogo druge vrste.

Vzrok za našo onemoglost, ki smo jo kazali l. 1923., je konec zveze s Francijo, okoli katere se je sukala vsa naša politika od l. 1914. dalje. Te zveze je bilo konec, ko so Francozi kljub našim protestom in svarilom zasedli Porurje. Res je sicer, da še mnogo ljudi govori o neki „antanti“, toda mi čutimo v svojih srcih, da je antanta mrtva. Res je, da želita Anglija in Francija, naj bi Nemčija plačala kolikor mogoče visoko odškodnino. Nismo si pa edini v tem, na kakšen način naj Nemčija plača.

Loči nas pa še neko drugo, mnogo važnejše vprašanje. Mi želimo, da postane Nemčija zopet velsila in da gospodarsko ozdravi, Francija pa želi, naj ostane Nemčija slaba in razkosana, da ne bi mogla nemške armade nikdar več prekorati francoskih mej. Mi želimo, naj

postane Nemčija članica Društva narodov, da nam pomaga reševati Evropo pred novimi vojnami in pred bankerotom, Francozi pa hočejo, naj ostane Nemčija iz Društva narodov izločena. Nam Angležem je potrebno bogata Nemčija, da bomo mogli zopet dvigniti svojo trgovino, brez katere ne moremo živeti, Francija pa lahko sama sebe prehrani in da svojim ljudem lahko dovolj dela, tudi če vsa Evropa propade.

Anglija in Francija imata torej različne politične in gospodarske interese. Težje pa je zvezo razbiti kakor jo skleniti. Mi se preveč spominjamo na leta, ko smo si zaupali in ko smo sodelovali. V resnici se Angleži in Francozi nismo nikdar ljubili, toda v štirih vojnih letih, ko so sovražniki opustošili več francoskih najljubših provinc, smo gojili do Francozov tople simpatije. Je pa še neka druga težava, ki nas ovira, da bi napravili konec dolgoletni zvezi: to je negotovost posledic, če zvezo prekinemo. Med narodi se dogaja isto, kar se dogaja med posameznimi ljudmi: Majhen spor ne razdere samo prijateljstva, ampak ga pogosto izpremeni v sovraštvo. Anglija pa ne bi rada ostala osamljena, čeprav se lahko opira na svojo svetovno moč. Društvo narodov je mlada in slabotna ustanova, Amerika je daleč in Nemčija je bila še nedavno naša sovražnica, o kateri ni misliti, da bi mogla postati čez noč naša prijateljica. Prejšnja naša vlada je sicer obsojala francosko politiko napram Nemčiji, toda nekateri člani prejšnje vlade so se bali, da bi utegnil naš samostojen nastop nam samim škodovati. Francosko časopisje piše proti nam z odkrito sovražnostjo in francosko letalstvo je znatno močnejše kakor naše. Kakor hitro bi torej mi pokazali Francozom bolj sovražno lice, bi Francozi pomnožili svoje vojne moči in bi vse storili, da ohranijo zlasti v letalstvu svojo premoč nad nami. Tako smo delali

povi; naenkrat nekaj tresne in začuje se gromovito kričanje. Vrata so razbita, razjarjeni kmetje se vsujejo v grad. Bled, krvav prihiti Petričević v sobo.

„Rešite se,“ zakliče, „milostna gospa, za Boga! Kmetje so nam poklali oborožence. Ivan Gušić vodi kmete. Peter Bošnjak je ranjen, načelniku oborožencev Bartakoviću so s koso odsekali glavo, na stolpu se vije zastava gospe Heningove. Rešite se!“

Klenket je počasi odnehaval, zvonček je utihnil, tu in tam je še počila puška, se začul krik, poysod pa je množica šumela kakor morje. Četa braniteljev je prihajala bliže, vrata se odpro in vstopi visok oboroženec s sekiro v roki in obrnjen proti množici, ki je pritiskala za njim. Vojak je besno mahal s sekiro okoli sebe. Eden, dva, deset kmetov pade pod njegovim udarcem, toda samokres počni in krvav, mrtev se zgrudi zvesti vojak pred noge gospe Helene, ki se je trepetajoč stiskala k zidu.

„Dol s Tahom! Dol s Tahovico!“ je grmelo po hodnikih in v sobo se je privarila četa razjarjenih kmetov.

„Stojte!“ zagrmí močan glas. Kmetje so utihnili. V sobo stopi črn, razgret, golovlav s krvavo sabljo v roki gospod Stjepko Gregorijanec, poleg njega pa vsa razjarjena gospa Uršula. Bleda oči so se ji iskriale, lica žarela, ustna se stiskala.

„Gospa Helena Tahova,“ začne ostro Stjepko, potem ko je obrisal sabljo v plašč, „pripeljali smo na ta grad pravo gospodarico, Uršulo Heningovo, Vašega gospodstva je konec.“

„Da, ti ošabna hči Zrinjskih!“ je zakričala Uršula, „pogazili smo glavo peklenski kači! Ti očetovski dvori so zopet moji. Pozdravljena, Dora Arlandova,“ s temi besedami se je obrnila proti sliki, „ali vidiš sedaj, kako povest laže. Vi pa, dobri ljudje,“ se je obrnila proti kmetom, „vzemite, grabite, jaz nočem niti betve tega krvniškega blaga!“

Helena je okamenela, samo oko ji je besno žarelo.

„Gospa,“ reče Stjepko, „ravi gospodarji so prišli, krivi se morajo seliti. Petričević lahko Vas in Vaše sinove svobodno prepelje v Zagreb, ker je tudi Stubica že naša. V vasi Vas čaka voz.“

Helena je vzdignila glavo in rekla mirno:

„Gospa Uršula! Razbojnika! Do smrti Vam tega ne bom pozabila. Povest o Dori ne laže! Zapomnite si moje besede: Zob za zob, kri za kri do zadnje kaplje!“

S sinom vred je Helena v spreinstvu kaste-lana zapustila grad, kjer so si po obzidju kmetje vriskajoč delili Tahovo bogastvo, in še ko je ponižana gospa bila že daleč od Susjeda, je čula še skozi noč krike:

„Dol s Tahom!“

IX.

V Mokricah je bilo danes zelo veselo. Gospod podban je slavil svoj rojstni dan v krogu rodbine in prijateljev, hrvaških velikašev in plemičev. Tu je bil njegov sin Stjepko živahen razposajenec, s svojo ženo, nežno črnooko Marto, bil tudi drugi sin Baltazar, medel slabič, s svojo drugo ženo Doro Mrnjavičev. S Susjeda je prišla gospa Heningova, ki je tam sama prebivala, dočim so njene samske hčere, lepo dekle Zofija in deklici Anastazija in Kata zaradi večje varnosti v teh burnih časih živele pri gosposdu Gregorijancu na Mokricah. Prišli pa so tudi daljni gostje: celo iz Zagorja sta prišli na god Martini sestri: ponosna in silovita Anka s svojim možem Mihaelom Konjskim s Konjsčine in bogata Kunigunda s svojim možem Matejem Kerečenom iz Turnišča. Med gosti so bili tudi tujci: brata Mihael in Luka Sekel iz Ormoža, Gašpar Drušković in Franc Mrnjavič, podžupana slavne župnije zagrebške, Miha Vurnović, resen Turopoljec, junaški plemič Tomo Milič, župnik Mihael od Sv. Nedelje, oče Didak, gvardijan samoborskih menihov in še več cerkvene in posvetne gospode — toda čudno da vse sami Hrvati. Oče Didak, ki je pri pojedini sedel zraven gospoda Konjskega, se nad tem ni ravno malo čudil.

(Dalje prih.)

tudi mi, ko smo hoteli ohraniti svojo premoč na morju napram Nemčiji. Kljub tej negotovosti in kljub vsem pomislekom proti prelomu s Francijo pa se nagiblje naše javno mnenje vedno bolj k misli po večji samostojnosti v politiki. Delavska stranka, liberalna stranka, razne vere, zmerne konservativci — vsi so mnenja, da pomeni popoln polom Nemčije za nas večjo nevarnost kakor pa če nastopimo odkrito proti razdiralni politiki Francije.

Kolikor bolj pa se odtujujemo Francozom, toliko bolj se bližamo Ameriki. Dokler Irči še niso bili svobodni, nismo mogli sodelovati, sedaj pa silijo skupni interesi Anglijo in Ameriko k združitvi. Amerika ne potrebuje evropskega blagostanja tako kakor mi, ampak koncem koncev bogata Evropa tudi za izvoz ameriških produktov ni brez pomena. Amerika dalje opazuje z vedno večjo jezo, kako Francozi zlorabljajo plodove svoje zmage, ki so jo dosegli le s pomočjo Amerike. (To naj bi si zapisali za ušesa tudi razni prenapeteži v Belgradu, op. ur.). Počasi izgublja Amerikanci vse svoje simpatije za Francijo in se obračajo k Angliji, ker hočejo tudi oni rešiti Nemčijo iz gospodarske in politične zmešnjave.

Kakor hitro pa se bosta zvezali Anglija in Amerika, da rešita Nemčijo njenih francoskih zatiralcev, bo mogoče obnoviti dobre zveze med Anglijo in Nemčijo. Dokler je obsto-

jala „antanta“, ni bilo mogoče misliti na spravo; danes pa, ko antante več ni, je sprava neizogibna. Politika kratkovidnost Francozov bo ustvarila angleško-ameriško zvezo. Italija nam je zamerila, da smo obsojali njen nastop na Krfu proti Grkom. Te zamere pa bo kmalu konec. Francozi in Italijani niso bili nikdar iskreni prijatelji, tudi za časa svetovne vojne ne. Interesi Italije pa zahtevajo močno Nemčijo in to bo pripeljalo Italijo na našo, ne pa na francosko stran. Flami v Belgiji ne marajo Francozov in tudi Valonci ne marajo postati francoski hlapci. Poljska, ki je francoski vazal (= hlapec), je v svoji notranjosti bolna. Tako postaja Francija vedno bolj osamljena in njena diktatura se bliža svojemu koncu. Kolikor bolj pa pojema francoska moč, toliko bolj raste moč Anglije.

Naša politika je strmela od nekdanja za tem, da drži evropsko ravnotežje. To se pravi, da je Anglija vedno pobijala premoč ene ali druge države. Dokler je obstojala antanta, nismo govorili o ravnotežju; sedaj pa, ko antante ni več, bomo z velesilami in z malimi državami sodelovali, da se upremo francoski premoči in da osvobodimo Nemčijo francoskega pritiska.

Ko bo pa Anglija to politiko prehodne dobe prebolela, bo posvetila vse svoje moči izpolnitvi ustanove Društva narodov.

Dnevne vesti.

O Angliji priobčujemo danes več člankov. Nova vlada na Angleškem ima tudi za našo politiko velik pomen, zato je treba glavne poteze angleške politike poznati tudi nam.

Podpis pogodbe z Italijo. Ta teden so podpisali zastopniki naše države v Rimu pogodbo z Italijo. Za kraljevino SHS sta podpisala Pašič in dr. Ninčič. Ti podpisani pa so po našem mnenju neveljavni, kajti mi stavimo, da se je Pašič podpisal »Pachitch«, kakor navadno, ne pa »Pašič«, kakor se res piše. Ministrskega predstavnika »Pachitcha« pa v kraljevini SHS nikdar ni bilo, ravno tako tudi njenega ministra »Nintchitcha« ne.

Velike slavnosti v Rimu. Povodom podpisa »prijateljskega sporazuma« z Italijo so priredili našim podpisnikom na čast tudi veliko slavnostno večerjo pri laškem kralju. Listi so obširno poročali, kdo vse je bil povabljen na to večerjo in so natančno opisali, kakšne kikirje so pri tej priložnosti oblekle ženske in iz kakšnih »cigaršpicov« so kadili možakarji. Niso pa povedali, da laške kraljice ni bilo! Kakor znano, je laška kraljica Črnogorka in Črnogorcem se v kraljevini SHS jako dobro godi, če gredo med »odmetnike« in hajduke...

Vsak slovenski federalist in republikanec bodi član „Združenja slovenskih avtonomistov“!

Vlada zna. Če hočejo v Belgradu poštenega človeka uničiti, ga napravijo za »špijuna«. To se naredi jako lahko. Znano je namreč, da vsi belgrajski časopisi prejemajo masne podpore od vlade. Zato pa morajo vladi služiti. Kedar je torej treba kakšnega »bolj« navadnega človeka spraviti spiti, zapoje vladni telefon in listi dobe nalog, da obmečejo vladi neprijetnega človeka s »špijonom«. Kar tako, na lepem. Potem pa pride žandar in spravi »špijona« na varno, dokler se to vladi zdi potrebno. Če gre pa za »boljšega« človeka, poiščejo tudi »pričo«. Take »priče« so navadno kakšne pocestne reve, ki za par krajcarjev prisežejo celo, da je Pašič čisto pošten možakar, ali pa da je Radič »špijun«. Tako se je Radiču tudi v resnici zgodilo, lahko bi se pa tudi vsakemu drugemu. Na podlagi izpovedi take »pogrošne« priče človeka lahko zapro, kadar ga hočejo. V Radičevem slučaju se je zgodilo celo, da je bila uboga reva

(»priča«) res nekaj časa v službi v Radičevi prodajalni, toda smola je hotela, da ravno takrat, ko je bil Radič zaprt. Kar pa naših »pravosodnih« velikarov v vladi nič ne ovira, da ne bi kljub temu Radiča zaprli, če bi ga dobili v svoje roke.

Radič in g. Šuklje. G. dvorni svetnik Šuklje je objavil v Londoni slavistični reviji »The Slavonic Review« članek »Centralizem in avtonomija«, ki ni ne miš ne tič. V eni zadnjih števil »Sloboznega Doma« objavlja o tem članku g. Stjepan Radič svoj odgovor na ta članek. Tu pravi Radič: »To je torej eden onih od slovenske gospode, ki jih pošilja Belgrad v zadnji dobi, da nam Hrvatom strelijo v hrbet potem, ko je uvidel, da belgrajskim lažem, zlasti na Angleškem, nihče ničesar ne veruje.« In dalje: »Končno razlaga Šuklje, da more in sme biti avtonomija le darovana reč, da se mora zelo dobro paziti, da ne bo prevelika, in da se mora vse tako urediti, da more država vedno to lokalno avtonomijo dobro in uspešno kontrolirati.« — Celoten članek g. Radiča na Šukljeta je ljut. No, mi mislimo, da to nima smisla, kajti g. dvorni svetnik Šuklje je še izzza časov Taafaja in živi le — preteklosti. Bodočnost je od drugih. Pa kaj bi dopovedovali to ljudem, ki si tega ne dajo dopovedati. V delavski Angliji g. Šuklje lahko tiska članke, ki jih bere morda belgrajska radikalija, ne pa današnji angleški politiki. Ti imajo dovolj drugih virov!

Z Notranjskega nam pišejo: »Pri nas so pretekle mesece silno naveli davčni vijak, tako da nihče ni mogel plačati zahtevanih svot. Davčni oblasti torej ni preostalo drugega kot da je poskusila dobiti denar na javnih dražbah. Razpisanih je bilo okoli 40 dražb, našel pa se ni niti en kunc. To dejstvo je pomagalo v toliko, da smo izobili nekega gospoda, ki je bil preveč vnet za državno blagajno in smo dobili drugega, ki ne bo gledal menda le na državno blagajno, ampak tudi na naše žepe.« — To je lep primer kmečke sloge.

Uradniki na cesti. Sedanja vlada s posebno vnemo odpušča iz službe uradnike na Hrvaškem. Seveda ne kakih tužcev. Ampak same domačine Hrvate. Med Hrvati se je zategadelj začelo gibanje, da se kolikor mogoče veliko tužcev, zlasti Rusov, odstrani iz raznih služb, da dobe kruh v prvi vrsti domačini.

Francosko posojilo. Ta teden je belgrajski parlament odobril takozvano francosko posojilo v znesku

300 milijonov frankov. Ko so nekateri poslanci zahtevali, naj se izvoli poseben parlamentarni odbor, ki bo nadziral uporabo tega posojila, je rekel finančni minister: »Tega ni treba, ker bodo nadzirali uporabo tega posojila že Francozi!« Tako poniževalnih besed o lastni državi menda še ni izrekel noben minister.

Na naslov vlade. V Jugoslaviji je po vidovdanski ustavi državni jezik tudi slovenski. Če je tako, potem je dosledno in jasno, da velja ta posebno še za Slovenijo. Kljub temu pa vsiljujejo oblasti zoper odločno voljo ljudstva Sloveniji hrvaščino oziroma srbščino s svojo nepotrebno, nepraktično in nemoderno cirilico, katero ljudstvo ne razume. Vsiljevati so začeli celo še županstvom po deželi neslovenske tiskovine, katere ne razumemo. Kaj podobnega se ni drznila prej niti ponemčevalna Avstrija, ampak so se nam pošiljale samo slovenske ali vsaj dvojezične tiskovine. Zato smatramo tako postopanje za izzivanje in žaljenje slovenskih županov. Gotovo zakličem iz srca vseh slovenskih podeželskih županov: Zahtevamo samo slovenske tiskovine ali vsaj tudi v slovenskem jeziku. Neslovenske tiskovine bomo zavračali. — Župan z dežele.

Čemu imamo armado? Minister vnanjih zadev dr. Ninčič je rekel, da izguba Reke ni tako huda stvar, kajti če bi se bili spustili z Italijo v vojsko, bi bili izgubili še več Hrvatov in Slovencev. To se pravi z drugimi besedami, da bi bili mi menda nekoliko tepeni. Če že minister sam s to možnostjo računa, se mi druzi gotovo opravičeno vprašujemo: Čemu pa potem milijarde za armado?

Za slovensko vseučilišče. V nekem slovenskem dnevniku smo te dni brali poziv na premožne ljudi v Sloveniji, naj se spominjajo zlasti v času računskih zaključkov tudi najvišjega slovenskega kulturnega zavoda, slovenskega vseučilišča v Ljubljani. V tem pozivu beremo med drugim: »V Sloveniji imamo tak kulturni zavod, ki se bori za svoj obstanek. Ljubljanska univerza ne more naprej, ker ji država ne daje tiste gmo-
tne hrbtnice, ki je potrebna njenim slabotnim, vendar idejno popolnoma moderno zamišljenim institutom.« — Ko smo pa pogledali prvo stran tega lista, smo brali, da je treba Slovence z vso silo delati za državo, sicer bomo propadli! Mislimo, da nam ni treba še posebej omenjati, kateri list piše na vsaki strani drugače. Kdor pa tega še ne ve, naj bere »Slovenski Narod« z dne 29. januarja t. l.

Zakaj tako? Belgrajski list »Republika« poroča: »Prvi inženerski (pljoniški) bataljon v Kragujevcu je nedavno dobil povelje za odhod v Krivo Palanko, da gradi obmejne stražnice ob srbsko-bolgarski meji. Ko se je bataljon ustavil ob reki Pčinji, vojaki štiri dni niso dobili nobene jedi, niti kruha ne. Pozneje pa so dobivali hrano, toda slabšo kakor če bi bili vojni ujetniki. Opravljati pa so morali težka dela od jutra do večera. Ko je bataljon svoje delo dovršil, ga niso poslali nazaj v vojašnico, ampak so ga »uputili« v Veles, da pomaga graditi železnico, čeprav to ni vojaško delo, ampak delo za privatne podjetnike. Vreme je bilo skrajno neugodno. Pri tem delu je izgubilo več vojakov svoje življenje. Enemu se je obrnilo koleno, drugim se je spačil nos, zopet drugim so se polomila rebra. Pogled na mrtvece je bil naravnost nekaj strašnega. Ali je treba, da vojaki umirajo na tak način? Dopisnik »Republike« pristavlja: »Prokleti oni oficiri, koji nisu čuvali vojnike, a i ministar vojni, što daje, da se bataljon za ovo upotrebi.« — Včasih so bile take strahote za vojnega ministra grob, ker so se našli posolanci, ki so znali braniti človeško čast in dostojanstvo vojakov. Danes je pa drugače. Minister lahko počne, kar hoče.

Berač in uradnik. Berač pomoli svoj klubok pred mimogredočega uradnika. »Ne morem nič dati,« pravi uradnik, »sem v državni službi.« — »Brez zamere, gospod,« odvrne berač, »potem sva z tovariša.«

Slovenska misel. Pod tem naslovom izide v kratkem prva številka nove kulturno-politične revije. Revija ima v programu najostrejšo borbo za pravice slovenskega naroda. Prinašala bo članke kulturnega, socialnega in političnega značaja in si bo prizadevala, postati svobodna tribuna za vse one, ki še niso izgubili vere v visoko misijo Slovenstva. Radi tega pozivamo somišljenike, da podpro z naročilom idealno stremljenje. Uredništvo in uprava se nahajata v Ljubljani, Breg 12/II.

Trboveljski premog in drva dobavlja

DRUŽBA ILIRIJA

Ljubljana, Kralja Petra trg 8.
Telefon št. 220.

ZA KMETE.

Red v gospodarstvu.

Glavna stvar v vsakem gospodarstvu je red. Kjer ni reda, tam gospodar ne more nikdar vedeti, ali ima kaj in koliko ima. Če pa gospodar tega ne ve, ni gospodar.

Reda v gospodarstvu pa ni mogoče napraviti brez pregleda. Gospodar mora natančno vedeti, koliko ga stanejo delavci, vedeti mora, koliko ga stane orodje, koliko on s svojo rodovino vred letno porabi itd., sicer ne more »gospodariti«. Pregleda nad vsem gospodarstvom pa ne more imeti noben gospodar, če si vsaj najvažnejši stvari ne zapiše.

Vzemimo primer iz življenja. Gospodar ima njivo, kamor seje enkrat žito, enkrat sadi krompir ali filžol ali pa kaj drugega, kakor je že navada. Gospodar, ki ima tako njivo, jo navadno leto za letom gnoji, potem preorje in »zbrana«, nato seje (ali sadi) v jeseni pa pobere, kar je zrastlo. To se ponavlja leto za letom, kar tako tja v en dan, češ nekaj bo že zrastlo.

Tako, kakor smo pravkar povedali, pa delajo le nerazumni gospodarji. Kako pa bo delal pameten gospodar?

Pameten gospodar bo napravil račun. Napravil ga bo pa tako-le: Gnoj me stane po navadni krajevni ceni recimo 1000 kron. Če bi šel orat k sosedu 1 dan, bi zaslužil na primer 400 kron. Dalje bo računal,

koliko ga velja seme. Potem bo računal, koliko dni mora on sam ali pa kdo od njegove rodovine na tisti njivi še delati. Dalje bo računal, koliko ga velja spravljanje pridelka domov. Vse to si bo pameten gospodar zalpsal, zračunal bo skupne stroške, potem pa na drugi strani zračunal, koliko je vreden njegov pridelek. Številke mu bodo jasno pokazale, ali je gospodaril dobro, t. j. ali je več dobil kakor je imel stroškov, ali pa če je gospodaril slabo, t. j. če je delal z izgubo.

Če je delal z dobičkom, je stvar v redu. Kaj pa, če je delal z izgubo? Če je delal z izgubo, mora pa začeti misliti, kako bi njivo izrabil tako, da bi »nesla«. Po krajevnih razmerah bo prišel do tega ali onega sklepa: Eden bo izračunal, da bi bilo bolje, če staro njivo izpremeni v travnik, drugi bo prišel na to, da bi detelja nesla, žito pa ne, tretji bo našel zopet kaj drugega. Vse to pa ni mogoče preračunati brez zbirskov in brez točnih računov.

Danes je pri nas že jako malo gospodarjev, ki ne bi znali pisati in računati. Mnogo pa je še, ki si ne zapišejo prav nič in prav malo mislijo, ampak delajo še vedno tako, kakor so delali njihovi dedje. To pa ne sme biti! Kdor danes nima jasne-
ga pregleda o stroških in dohodkih svojega gospodarstva, bo kmalu ne-

hal gospodariti. Kdor pa skrbi za pregled, bo imel tudi red, in kdor pozna red, bo vedno dobro gospodaril.

Kmetijski tečaj na Grmu. Na državni kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se vrši od 18. do 20. februarja **sadjarski tečaj**, od 21. do 23. februarja pa tečaj za pridelovanje in umno uporabo **krme**. Priglasiti se je treba ravnateljstvu šole. — Za **vinogradnike** se vrši 24. in 25. februarja tečaj za delo v vinogradih in obrezovanje trt.

Novo lepe slovenske knjige!

Ravnokar so izšle nove knjige:

Regina Povest G. Kellerja, poslovenil dr. Joža Glonar. Cena Din 5.—

Občinsko dete

Srbska vaška povest, spisal Branislav Nušić. Poslovenil Cv. Golar. — Cena dinarjev 15.—

Zeleni kader

Povest iz viharnih dni našega narodnega osvobajanja. spisal Ivan Zorec. — Cena Din 14.—

Poština Din 1.—

Tiskali in založili

J. Blasnik nasl., Ljubljana Breg št. 12.

Vse knjige se lahko naroče po dopisnici.

Knjige so res lepe in za ljudstvo zelo primerne in zabavne.

Nadalje priporočamo politične študije prof. dr. Drag. Lončarja, ki so izšle v knjigi pod naslovom

„Politika in zgodovina“

Tudi ta knjiga je izšla v založbi tiskarne

J. Blasnik nasl., Ljubljana Breg št. 12.

Kdor se zanima za politična vprašanja in za boj za avtonomijo Slovenije, naj to knjigo bere!

Cena Din 30.—

Žitne cene. V Novem Sadu velja pšenica 335—350 Din, ječmen 315, oves 250, koruza 260, moka št. 0 pa 530 Din 100 kilogramov.

Trgovina z jajci je bila zadnji čas zelo živahna. Jajca so bila po 2.25—2.75 Din za komad.

Cena mleka v Zagrebu. Ker je izvoz mleka v Avstrijo prepovedan, je padla cena mleka v Zagrebu na 3 Din za liter.

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOV. AVTONOMISTOV. Odgovorni urednik Jože Petrič. Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani

Vse pisalne, risalne in šol. potrebščine

dobite najceneje v papirni trgovini **Miroslav Bivic, Ljubljana Sv. Petra cesta št. 29.**

Lastna knjigovoznica. — Velika zaloga školskih zvezkov, map in blokov.

Minka Horvat Ljubljana, Stari trg 21.

priporoča po nizkih cenah svojo zalogo damskih in žalnih klobukov

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

Vzajemni posojilnici v Ljubljani r. z. z o. z.

ki se je preselila iz hiše uršulinskega samostana poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na Miklošičevi c. poleg hotela Union.

Hranilne vloge se obrestujejo po

6%

brez odbitka rentnega in invalidskega davka, v tekočem računu

5 1/2%

vezane za dobo pol leta

6 1/2%

in više po dogovoru.

Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje Vzaj. pos. relativno večino delnic stavbne delniške družbe hotela »Union« v Ljubljani. Vrhutega je njena last nova palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu in inozemstvu. Denar se lahko naloži po poštinih položnicah.

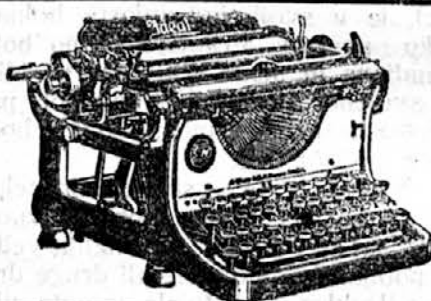
IVAN SAX, Ljubljana Stari trg št. 8

priporoča svojo trgovino manjakturtega blaga in obleke domačega izdelka po najnižjih cenah. Izdeljuje tudi obleke po naročilu.

Lisičje kože, divjačine tudi veverične kupuje skozi celo leto v vsaki množini

D. Zdravič trgovina z usnjem

Ljubljana, Florjanska ulica št. 9.

THE REX CO LJUBLJANA, GRADIŠČE 10.

Telefon št. 268.

Najboljši pisalni, razmnoževalni in kopirni stroji. VSE PISARNIŠKE POTREBŠČINE.

Antikvarijat, knjigarna

HINKO SEVAR

Ljubljana, Stari trg 34

kupuje in prodaja različne knjige v vseh jezikih po ugodnih cenah.

FR. SLOVNIK LJUBLJANA, Stari trg 2.

priporoča po najnižjih cenah svojo zalogo izgotovljenih oblek in manufaktur. Obleke po meri se točno izvršujejo.

Ivan Pakiž

Ljubljana, Stari trg 20.

Velika zaloga stenskih ur budilk svetovno znane tovarne »Junghaus«. Vsakovrstne precizne švicarske žepne ure, izbira zlatine, srebrnine in jedilnega pribora.

Optika Ščipalci

F. P. ZAJEC optik LJUBLJANA, Stari trg 9.

Zlatina Ure

Odtajanje zamrznjenega vodovoda

ter vse vrste kleparska, kotlarska in ključavničarska naročila izvršuje hitro, točno in najceneje

„JUGOMETALIJA“

splošna kovinarska industrija

LJUBLJANA

Telefon številka 729.

Kolodvorska ulica 18.

Edini tihi pisalni stroj

L. C. Smith & Bros

Mod. 8, brez najmanjšega ropota.

Zastopstvo:

LUDOVİK BARAGA

Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/I.

TONE MALGAJ

pleskar za stavbe in pohištvo, lakiranje vozniških koles v ognju, Soboslikarstvo. Špecialni oddelek za črkoslikarstvo na steklo, pločvino, les, zid i. t. d.

Delavnice: Kolodvorska ulica št. 6. Celovška cesta št. 121.

Zadružna banka v Ljubljani

Brzjavi: Zadrubanka.

Aleksandrova cesta št. 5.

Telefon št. 367.

Vplačani kapital Din 3,000.000.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje

Trgovska banka d. d., Ljubljana

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica

Dunajska cesta 4. (v lastni stavbi)

KAPITAL IN REZERVE DIN 17,500.000.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavi: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPOZITURE:

Konjice, Meža-Dravogr.,